

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimintasuunnitelma vuodelle 2021

Varhaiskasvatus

Kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään Haapavedellä Ahjolan, Onnimannin, Pikku-Martan ja Vienolan päiväkodeissa, Minttulan ja Vienolan ryhmäperhepäiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa.

Onnimannin Ketunleipien sekä Metsätähtien ryhmät on keskitetty vuorohoitoa tarvitsevien lasten varhaiskasvatusryhmiksi. Vuorohoidon kysyntä lisääntyy edelleen työpaikkojen (esim. kaupan alan) laajentuneiden työaikojen vuoksi. Tällä hetkellä varhaiskasvatuksen tiloina on paljon pieniä erillisiä yksiköitä. Jotta varhaiskasvatusta voitaisiin järjestää tarkoituksenmukaisesti ja lapsen etu huomioiden, on ehkä tarpeellista miettiä tilakysymyksiä uudelleen. Pohdittavaksi on otettava esimerkiksi vuokrapäiväkotit useammalle lapsiryhmälle. Vienolan yksikkö tullaan hyvin todennäköisesti tarvitsemaan koko vuodeksi.

Varhaiskasvatusta kehitetään ottamalla käyttöön syksyllä 2018 ja keväällä 2019 päivitetyt varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Varhaiskasvatuksen kysyntä on kasvanut mm. v.2018 voimaan tulleen asiakasmaksujen alentamisen sekä vanhempien työllistymisen tai opiskelun vuoksi. 1.8.2020 voimaan tullut varhaiskasvatuslain muutos lisää varhaiskasvatuksen subjektiivisen oikeuden laajentumisen myötä hyvin todennäköisesti edelleen varhaiskasvatuksen kysyntää. Samassa yhteydessä on pienennetty päiväkotien 3-6-vuotiaiden lasten ryhmäkokoja laskennallisesti kolmella paikalla/ryhmä (suhdeluku on 1/7). Paikkojen vähennys ryhmässä luo haastetta hoitopaikkojen riittävydestä kysyntää vastaavaksi.

Yhteistyötä perheiden, esi- ja perusopetuksen, sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä eri asiantuntijoiden kanssa tehostetaan. Varhaiserityiskasvatusta kehitetään, jotta kaikille tukea tarvitseville lapsille voitaisiin tarjota heidän tarpeidensa mukaista kehityksen tukea jo varhaisessa vaiheessa ja samalla vahvistaa heidän oppimisensa taitoja jo ennen koulun aloittamista. Varhaiserityiskasvatuksen osalta kolmiportaisen tuen käyttöä kehitetään sekä yhteistyötä esi- ja alkuopetuksen kanssa jatketaan ja tehostetaan.

Kaupunki on saanut tukea koronan aiheuttamien ongelmien lieventämiseksi varhaiskasvatuksessa. Tuen avulla voidaan lisätä erityistä ja muuta tukea lapsiryhmissä.

Viime vuosina kunnallisten perhepäivähoitajien määrä on vähentynyt huomattavasti. Tavoitteena on saada perhepäivähoitoon uusia työntekijöitä, jotta perheille voidaan tarjota tarvittavissa määrin perhepäivähoitoa.

Haapaveden kaupunki tukee lapsiperheitä palvelusetelin, yksityisen hoidon tuen sekä kuntalisän avulla. Yksityinen päiväkotit Taikapuisto tarjoaa varhaiskasvatuspalveluja noin 40-60:lle lapselle. Perheet voivat myös palkata hoitajan omaan kotiinsa yksityiseksi perhepäivähoitajaksi. Syntyvyyden voimakas väheneminen, mutta toisaalta hoitoon tulevien lasten määrän suhteellinen kasvu asettavat haasteita tarvittavien hoitopaikkojen määrän ennakoinnille.

Yksityisen varhaiskasvatuksen lisäämistä sekä erilaisten tukimuotojen käyttöä varhaiskasvatuksessa kartoitetaan edelleen.

Esiopetus ja aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta (APIP-toiminta)

Lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna. Vastuu lapsen osallistumisesta on huoltajalla.

Esiopetuksen opetusryhmät muodostetaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan määräämän tuntikehyksen ja talousarvion perusteella. Esiopetusta annetaan päiväkodeissa sekä kouluilla. Päivähoitoa tarvitsevat ovat esiopetuksessa pääsääntöisesti päiväkodeissa. Koulujen esiopetusryhmien sijoittaminen riippuu esiopetukseen ilmoittautuneiden määrästä ja sijoittumisesta. Ryhmä koko on minimissään 8 oppilasta, tavallisimmin 12 – 14.

Opetushallitus hyväksyi esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet joulukuussa 2014. Perusteiden pohjalta laadittu kunnallinen esiopetuksen opetussuunnitelma on otettu käyttöön vaiheittain 1.8.2016 alkaen.

Aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa on järjestetty syksystä 2017 lähtien pelkästään kaupungin omana toimintana. Iltapäivätoiminta on keskitetty Mäkirinteen koululle.

Perusopetus

Kaupunginvaltuusto teki toukokuussa 2020 kouluverkkoon pitkällä tähtäimellä vaikuttavan linjauksen. Sen mukaisesti pienet koulut lakkautetaan, kun niiden oppilasmäärä putoaa toteuman ja ennusteen mukaan alle 40 oppilaan kahtena peräkkäisenä vuonna. Joulukuun 2020 päätöksen mukaisesti Vattijärven koulu lakkaa olemasta 1.8.2021. Koulun lakkaamiseen ja henkilökunnan ja oppilaiden siirtymiseen liittyvät toimenpiteet aloitetaan alkukeväästä.

Uuden yläkoulu/lukion rakentaminen jatkuu vuonna 2021. Rakennuksen sisustamiseen ja kalustamiseen päästään kesän ja syksyn aikana. Rakennus on tarkoitus ottaa käyttöön tammikuussa 2022. Nykyinen yläkoulu- ja lukiorakennus on käytössä siihen asti. Yläkoulu on sisäilmaongelmien vuoksi väistötiloissa kahdessa eri parakkirakennuksessa, Pohjois-Suomen koulutuskeskuksen tiloissa ja vanhalla pesulalla uuden koulun valmistumiseen asti.

Opetusryhmien koot ratkaistaan koululautakunnan tekemässä tuntikehyspäätöksessä. Tuntikehyspäätös seuraavaa lukuvuotta varten tehdään kevätlukukauden aikana. Tuntikehystä (opetus- sekä tukiopetus- ja muut tunnit) ratkaistessaan koululautakunta ottaa huomioon koulujen opetusryhmien kokoon vaikuttavina oppilasmäärät, oppilasaineksen sekä kaupungin taloustilanteen. Vuonna 2020 lautakunnan päättämää tuntikehyksen leikkausta sekä täydennyskoulutus- ja oppimateriaalimäärärahojen leikkausta jatketaan vuonna 2021.

Haapaveden kaupunki on saanut opetushallitukselta koronan aiheuttamien ongelmien lieventämiseen sekä ns. tasa-arvoavustusta esi- ja perusopetukseen yhteensä noin 150 000 euroa. Näillä avustuksilla on palkattu sekä opetus- että ohjaushenkilöstöä sekä lisätty tukiopetusta.

Nuorisotoimen ja koulutoimen yhteisellä hankkeella on saatu aluehallintovirastolta rahoitus koulunuorisotyöntekijän palkkaamiseen. Koulunuorisotyöntekijä tulee toimimaan keskustan peruskouluissa ja lukiossa hankerahalla 1.2.2021-31.3.2022. Koulunuorisotyöntekijän ensisijainen tehtävä on pyrkiä koululaisten ongelmien kartoittamiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen.

Valtuusto myönsi määrärahan koulusosionomin/kuraattorin palkkaamiseen. Tehtävä täytetään alkukeväästä 2021. Ko. tehtävän haltijan tärkein tehtävä on jalkautua peruskoululaisten pariin selvittämään oppilaiden ongelmia ja kehittää erilaisia toimintoja, joilla ongelmia voidaan ratkoa.

Opettajien ja koulunkäynninohjaajien yhteistyötä tehostetaan antamalla siihen lisää valmiuksia koulutuksen avulla. Koulunkäynninohjaajien käytön tehostamista pienryhmissä ja yleisopetuksen ryhmissä jatketaan.

Kaupungin peruskoulut ovat mukana sekä kaupungin omassa että myös alueellisessa (Oulun eteläinen ja rannikon alue) tutoropettajahankkeessa. Molemmista hankkeista on tavoitteena jalkauttaa uuden opetussuunnitelman käytäntöjä opettajien ja oppilaiden pariin. Kumpikin hanke painottuu opettajien ja oppilaiden digitaalisten taitojen kehittämiseen. Hankkeessa toimii oman toimensa ohella 5-6 tutoropettajaa, jotka kiertävät eri kouluilla ohjaamassa muita opettajia.

Lukiokoulutus

Lukio on mukana Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkostossa eli eLukiossa. Lukion opettajista osa opettaa eLukiossa ja saa sitä kautta hyviä valmiuksia kehittää myös päivälukion opetusta. Etäopetus mahdollistaa sellaisten kurssien toteuttamisen, joissa on vähän opiskelijavalintoja sekä tuo säästöjä opetuskustannuksiin.

Oulun eteläisen alueen lukiot saivat keväällä 2019 valtion erityisavustusta tutoropettajien toimintaan ja opetussuunnitelman mukaisten toimintojen kehittämiseen. Lukio valmistuu tutoropettajien vetämänä syksyllä 2021 käyttöön otettavaan uuteen opetussuunnitelmaan.

Lukion koulutus pidetään korkeatasoisena ja markkinointia tehostetaan. Lukio tulee jatkossa painottumaan taidelukioksi. Taiteenaloista ovat mukana musiikki, kuvataide, teatteri, tanssi ja kirjallisuus. Tarjonta pyritään pitämään mahdollisimman monipuolisena mm. musiikkilajien suhteen. Markkinoinnissa hyödynnetään uutta koulurakennusta.

Lukion toiminnan turvaaminen on tärkeää myös yläasteelle ja lukioon pätevän opettajakunnan turvaamisena, koska kouluilla on lukuisia yhteisiä opettajia. Haapaveden lukion opetustarjonta sekä opetuksen laatu pidetään kilpailukykyisenä alueen muihin lukioihin verrattuna. Kaksoistutkintojen suorittajien määrää pyritään lisäämään oppilaitosten yhteistyötä tehostamalla ja korkeakouluopintojen tarjoamista monimuoto-opintoina jatketaan.

Lukiossa jatketaan korkeakoulu-yhteistyötä opetussuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä tehdään erityisesti Oulun yliopiston kanssa, mutta myös muiden yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa. Opiskelijavierailuja korkeakouluihin ja opiskelijaesittelyjä lisätään. Lukion opiskelijoilla on mahdollista suorittaa ammattikorkeakouluopintoja verkossa Centrian kautta.

Sähköinen ylioppilastutkinto on otettu käyttöön asteittain syksystä 2016 ja se on nyt käytössä kaikissa aineissa. Lukion omat kurssikokeet pidetään kaikki digitaalisina kokeina. Uusimuotoisiin ylioppilaskirjoituksiin on valmistauduttu tukemalla taloudellisesti lukion opiskelijoiden tietokonehankintoja. Opiskelijat voivat käyttää sähköisissä ylioppilaskirjoituksissa omaa kannettavaa tietokonetta. Lukio on tukenut myös oppikirjahankintaa syksystä 2018 lähtien hankkimalla 1.vuosikurssin pakollisten kurssien kirjat ja lainaamalla niitä opiskelijoille kurssien ajaksi. Näitä tukimuotoja jatketaan.

Lukion uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön aloittavien opiskelijoiden osalta 1.8.2021. Opetussuunnitelmassa korostetaan oppiaineiden välistä yhteistyötä. Oppiaineiden kurssit muuttuvat moduleiksi, joista voidaan kasata oppaineille yhteisiä opintojaksoja. Uudessa opetussuunnitelmassa korostuvat myös opinto-ohjauksen lisääminen sekä korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö. Lukio on mukana Uuden osaamisen lukio -hankkeessa, jossa pyritään kehittämään nimenomaan näitä osa-alueita. Hanke on kaksivuotinen ESR-hanke.

Uuden oppivelvollisuuslain mukaan oppivelvollisuusikä nousee 18 vuoteen. Oppivelvollisuusiän noston myötä syksyllä 2021 lukion aloittavien oppimateriaalit ja tietokoneet tulevat koulutuksen järjestäjän kustannettaviksi. Yli 7 kilometrin mittaiset koulumatkat ovat opiskelijalle maksuttomia.

Lukio valittiin vuonna 2016 mukaan valtakunnalliseen kehittäjälukioiden verkostoon. Verkoston toiminta jatkuu vuonna 2021. Lukiossa aloitettiin syksyllä 2020 liikkuva opiskelu -toiminta, jolla pyritään aktivoimaan opiskelijoiden liikkumista koulupäivän aikana. Toimintaa jatketaan vuonna 2021.

Kumppanuuskampus

Haapaveden lukio, Haapaveden opisto, Jokihelmen opisto ja Jokilaaksojen musiikkiopisto ovat muodostaneet vuonna 2015 Kumppanuuskampuksen. Tarkoituksena on lisätä oppilaitosten toiminnallista yhteistyötä ja sitä kautta lisätä Haapaveden ja alueen vetovoimaisuutta koulutuksen saralla. Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki kampuksen liikkeellelähtöä erityisavustuksella. Kumppanuuskampuksen tavoitteita ovat:

1. Uuden joustavan, tehokkaan ja taloudellisen koulutus- ja oppimiskulttuurin kehittäminen
2. Oppilaitosrajat ylittävän yhteistyön ja kumppanuuden kehittäminen
3. Elinikäisen oppimisen avaintaitojen tukeminen
4. Taloudellinen tehokkuus, hyöty, joka syntyy em. tavoitteiden toteuduttua

Kampustoimintaa pyritään tehostamaan vuonna 2021.